

Justitiedepartementet
Enheten för lagstiftning om allmän
ordning och säkerhet och samhällets
krisberedskap (L4)

Remissyttrande över SOU 2015:25 "En ny säkerhetsskyddslag"

Kriminalvården har följande synpunkter att lämna över de föreslagna ändringarna.

1. Allmänt

Kriminalvården ställer sig i allt väsentligt bakom förslag till ny säkerhetsskyddslag. Den föreslagna systematiken som används i säkerhetsskyddslagen medför att lagen har en logisk systematik och är överblickbar vilket underlättar för tillämparen. Vidare finner Kriminalvården att den föreslagna lagen är väl anpassad för att möta framtidens krav på ett utvecklat och nyanserat säkerhetsskydd och ger därigenom även Kriminalvården förutsättningar att bedriva ett effektivt säkerhetsskyddsarbete.

En angelägen fråga att lyfta upp är nödvändigheten av att den nya lagens terminologi är tydlig i förhållande till andra författningars terminologi och att gränsdragningar framgår. I detta sammanhang kan nämnas SOU 2015:23 Informations- och cybersäkerhet i Sverige som utreder förslag till förordning för statliga myndigheters informationssäkerhet. I denna utredning används begreppet informationssäkerhet i en annan betydelse, än den betydelse begreppet har i förslag till ny säkerhetsskyddslag samt att man i båda förslagen talar om fyra klassificeringar av information. Vidare kan noteras att det i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrift om statliga myndigheters informationssäkerhet (MSBFS 2009:10) hänvisas till en generell modell för klassificering av information som rekommenderar fyra klassificeringsnivåer. Härutöver kan även nämnas att begreppet informationssäkerhet används i 30 a § förordning (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap. Det är önskvärt att begreppet informationssäkerhet samt klassificeringen av informationen används konsekvent för att undvika förväxlingar mellan de olika regelverken.

Av föreliggande lagförslag framgår att intentionen är att myndigheter vid arbetet med personalsäkerhet ska arbeta med mer kvalitativa analyser avseende placering av tjänst i säkerhetsklass, med därtill följande säkerhetsprövning. Utgångspunkten är att bedömningen av placering i säkerhetsklass ska vara restriktiv. I detta sammanhang bör påtalas Kriminalvårdens behov av att, under pågående anställning, ta del av uppgifter i misstanke- och belastningsregistret. Detta är idag inte möjligt annat än om tjänsten är placerad i

säkerhetsklass. För att kontroll ska kunna ske oaktat säkerhetsplacering, krävs en ändring i förordningen (1999:1134) om belastningsregister och förordningen (1999:1135) om misstankeregister. Kriminalvården gav i maj 2006 in en framställning avseende bl.a. detta till Justitiedepartementet. Framställningen bereds för närvarande i Justitiedepartementet. Alternativet är att den anställda själv begär ut ett sådant utdrag för leverans till arbetsgivaren. Detta är dock en lösning som, med beaktande av SOU 2014:48, Registerutdrag i arbetslivet, kan komma att begränsas.

Kriminalvården ser det som önskvärt att det föreskrivs att ansvarig tillsynsmyndighet ansvarar för att utbilda säkerhetsskyddschefer, eller de som säkerhetsskyddschefen utser, samt att tillsynsmyndighet har att fungera som ett rådgivande organ.

2. Synpunkter på delar av lagförslaget

2.1 1 kap. Lagens syfte m.m.

I förslaget har lagens skyddsintresse, tillämpningsområde samt tillhörande definitioner utvecklats och förtydligats vilket är angeläget. Vidare omfattar lagen även information som skulle ha omfattats av sekretess om den förkommit i verksamhet där bestämmelser om sekretess enligt offentlighet och sekretess gäller. Härutöver framgår tydligt att lagen ska tillämpas i såväl allmän som enskild verksamhet samt att lagen ger stöd för ett ökat internationellt samarbete i syfte att kunna möta internationella hot mot Sveriges säkerhet, vilket är positivt.

Kriminalvården har noterat att det saknas en närmare definition av begreppet "Sveriges säkerhet". I utredningen förs ett resonemang kring varför man väljer att inte definiera detta begrepp närmare, och hänvisar till att uttrycket tar sikte på förhållanden av grundläggande betydelse för Sverige som möjligheterna att hävda landets oberoende i olika avseende. Detta innebär att lagens krav på säkerhetsskydd på samma sätt som tidigare gäller för såväl militär som civil verksamhet. En avsaknad av en närmare definition av begreppet "Sveriges säkerhet" kan innebära en risk för inkonsekvent tolkning och tillämpning.

2.2 2 kap. Allmänna bestämmelser

Kriminalvården tillstyrker regleringen av vad säkerhetsskyddet ska förebygga och den föreslagna indelningen i områdena informationssäkerhet, fysisk säkerhet och personalsäkerhet.

Säkerhetsskyddsanalysen ska enligt föreliggande förslag lyftas in i lagen, vilken är positivt. Säkerhetsskyddsanalysen ska ligga till grund för de insatser som vidtas för att garantera säkerhetsskyddet. Att denna analys uppnår en god kvalitet är därför av stor vikt. Det är mot bakgrund härav önskvärt om det t.ex. i förordning anges grunder för hur en sådan analys ska genomföras. En sådan reglering skulle sannolikt medföra mer kvalitativa säkerhetsskyddsanalyser, skapa mer enhetlighet samt förenkla tillsynsprocessen.

Förslag till ny säkerhetsskyddslag innebär att fyra informationssäkerhetsklasser införs baserade på den skada som kan uppstå om uppgifter röjs. Denna indelning i fyra klasser ger bättre förutsättningar för att nyansera säkerhetsskyddet samt underlättar det internationella samarbetet.

Det är positivt att informationssäkerhet även ska innefatta skadlig inverkan på andra informationstillgångar som avser känslig verksamhet. Kriminalvården tillstyrker att säkerhetsskyddet även ska innefatta riktighets- och tillgänglighetshänsyn och att dessa kriterier kan beaktas självständigt utan krav på att informationen ska vara konfidentiell oavsett om dessa omfattas av någon form av sekretess eller inte.

Det kan noteras att man i lagtexten endast anger att klassificeringen ska bestämmas utifrån vilken skada ett *röjande* av uppgiften kan medföra. Det vore önskvärt om man anger att klassificeringen även ska beakta *riktighet* och *tillgänglighet*.

Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter ska enligt förslaget märkas. Av förslaget framgår dock inte hur information som endast finns i ett IT-system ska märkas. Föreliggande förslag är praktiskt genomförbart på utskrivna fysiska dokument, dock inte på informationstillgångar som finns i ett IT-system, där enstaka uppgifter omfattas av säkerhetsskydd.

2.3 3 kap. Säkerhetsprövning

Inledningsvis kan nämnas att Kriminalvården ser positivt på att personalsäkerheten ska utgå från ett verksamhetsanpassat säkerhetsskydd och inte baseras på ett klareringsförfarande.

Säkerhetsprövningen förutsätter en grundutredning som ska kompletteras med registerkontroll och särskild personutredning samt krav på uppföljning under hela deltagandet i känslig verksamhet. I lagen anges kriterierna för placering i någon av tre säkerhetsklasser. I utredningen poängteras vikten av restriktivitet i fråga om placeringar i säkerhetsklass och att denna ordning endast ska tillämpas om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Kriminalvården anser att beslut om säkerhetsklassning ska ske utifrån en noggrann analys och prövning eftersom en placering i säkerhetsklass i varierande grad påverkar individens integritet. Det är viktigt att värna om kravet på samtycke och individens rättighet att yttra sig över uppgifter som lämnas ut. Kompletteringen som innebär krav på utbildning av den personal som har tillgång till känslig information är viktig.

Förslaget syftar även till att stärka skyddet för att känsliga uppgifter som berör individen inte används för annat ändamål, vilket är angeläget.

Det är positivt att kravet på svenskt medborgarskap för att inneha en säkerhetsklassad anställning, ersätts med att myndigheterna själva kan utreda och väga in avsaknaden av medborgarskap vid säkerhetsprövningen. Det är dock av vikt att det tydligt framgår att en säkerhetsprövning av en individ inte kan godkännas om tillräckligt underlag inte kan inhämtas.

Datum
2015-09-07

Vårt diarienummer
2015-010914

Det saknas närmare förtydligande avseende omfattningen av dokumentation av säkerhetsprovningen. Det vore önskvärt om det reglerades huruvida man avser dokumentation av endast beslut alternativt om även utredning med underlag ska dokumenteras.

I den slutliga handläggningen av detta ärende, som beslutats av generaldirektören Nils Öberg har även säkerhetsdirektören Per Westberg och säkerhetsskyddsexperten Sofie Elm (föredragande) deltagit.

Nils Öberg

Sofie Elm

Sändlista
Justitiedepartementet